

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Szigetneve: „Delbácska”, Novisad

NOVISAD, 1928. AUGUSZTUS 24

KEDD

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél évre 200 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A róka és az oroszlan

A népszövetség szeptemberi ülésén érdekes panasz fog tárgyalás alá kerülni. A panasz messze Afrikából jön, Abessziniából, amely maga is tagja a népszövetségnek, s mint ilyen, a szövetség alkotmánya értelmében keres védelmet annál a fórumnál, amely azzal kecsgett megalkulásakor a hozzácsatlakozó államokat, hogy szuverenitásukat és önrendelkezési jogukat minden olyan támadással szemben, mely a szövetség egy másik tagja vagy tagjai részéről fenyegeti, oltalmába fogja venni. Makonnen Rass, Abessziniának jelenlegi kormányzója és örökös ura, azt panaszolja a genfi urak előtt, hogy Anglia és Olaszország az elmúlt hetekben olyan gazdasági és politikai tartalmú megegyezést kötöttek egymással, amelynek tartalma és következményei a legsúlyosabban érintik a népus birodalmának függetlenségét. Ebben a szerződésben Olaszország biztosítja Angliát róla, hogy semmit se fog tenni annak a tervnek megvalósítása ellen, amellyel Anglia a Csád-tó vízmedencéjét arra akarja felhasználni, hogy a Kék-Nílus felduzzasztására óriási öntözőműveket létesítsen, s e célból egy korridort akar magának kihalászni olyan területről, amely voltaképpen Abessziniának fennhatósága alá tartozik. Anglia ennek ellenében támogatja Olaszországot annak a vasútvonalnak megépítésében, amely Nyugat-Abesszinián keresztül keleti Szudán gazdasági kihasználását célozza.

Makonnen Rass azt mondja panaszában, hogy ez az angol-olasz egyezmény, amelyet a minapában hivatalosan, de már csak a megkötése után, tehát mint befejezett tény hoztak kormányának tudomására, a legnagyobb mértékben meglepő, mert teljesen Abessziniát előzetes megkérdezése és hozzájárulása nélkül létesült. S jóllehet a kommentárok, melyekkel a nevezetes diplomáciai okmány átnyújtását angol és olasz részről kísérték, igen hízegően nyilatkoznak Abessziniának függetlenségéről, a tények egészen mást sejtetnek, mint a diplomácia szövegei. Makonnen Rass tehát orvoslást kér és oltalmat. Ugy okoskodik, hogy ők annak idején azért léptek be a népszövetségbe, mert ez minden egyes tagjára ugyanazt a védelmet helyezte kilátásba. Különös volna tehát, ha ezeknek a nagyképpel ígért biztosítékoknak s a népek közt hirdetett egyenlőségi elveknek ellenére most is csak az lenne a világ sora, mint eddig volt, hogy tudniillik, aki bírja, marja s a hatalmasabbak, ha éppen étvágyuk támad rá, a népszövetségi alkotmány keretein belül falják fel a náluk gyöngébbeket.

Az angol alsóházban liberális részről szóváteszik Abessziniának panaszát és az angol kormány eljárását, mire Chamberlain külügyminiszter azzal válaszol, hogy semmiképpen nem akarják Abessziniának függetlenségét sérteni, Angliának azonban mulhatatlan szüksége van a Kék-Nílus öntözőműveinek kifejlesztésére, mert különben az egyiptomi túlnépesedést, amely évente 300 000 lélekkel növeli a királyságnak ma már tízenötmilliónyi lakosságát, nem tudják a termő területek intenzív kihasználásával elenyésztetni. A francia lapok pedig megjegyzik, hogy az altruista terv mögött alapjában véve a délszudáni nagy angol gyapotérdekeltség önzése lappang. Szóval az imperialista, kapitalista érdekek, amelyek csakugyan nem igen szoktak a szuverenitás és a nemzeti önrendel-

kezés érzékenységgel törődni. Az angol és olasz sajtó viszont epés megjegyzésekkel célozgat a francia diplomáciának ebben a kérdésben tanúsított szerepére, sőt nyíltan megírják, hogy az abessziniát francia követ volt az, aki Makonnen Rast a panaszokadásra felbujtotta, mert Franciaország a maga gazdasági és diplomáciai tulsúlyát látja Abessziniában veszélyeztetve az angol-olasz egyezmény által. Franciaország a legkevésbé hivatott rá, — írják, — hogy a népszövetségi alkotmányra hivatkozva, védelmezze a gyöngék függetlenségét, hiszen nagyon sok példát lehetne felhozni rá, mikor éppen ő volt az, aki, ha érdekei úgy kívánták, semmibe sem vette ezt az alkotmányt. Az olasz lapok, persze, a fasiszta diplomácia sugalmazására, nyíltan megmondják, hogy Olaszországnak, amint azt Mussolini multkor afrikai látó-

gatása alkalmával már kijelentette, új területekre van szüksége az afrikai gyarmatbirodalomban s hogy a világháborúban győzelmes Itália nem az az Olaszország többé, amely Aduanál volt. (Meneik hadserege, tudvalevőleg, annak idején itt semmisítette meg az olasz hadsereget.)

Makonnen Rass most várja, hogy mit felelnek a népszövetségi nagyurak az ő panaszára. Ez a válasz alighanem olyan lesz, amely emlékeztetni fogja őt a róka és oroszlan meséjére. Mert a genfi tanácssterem is, a népszövetséggel együtt, olyan oroszlanbarlang, amelyben minden lábnyom befelé vezet, de ahonnan a kisvadak közül, ha egyszer betévedt oda, még egyik se tudta az irháját épségben kimenteni.

Pasics Nikola váratlanul megszakította ülését és hazajön

Nincsics Momcsilo és Rádics Sztepan tegnap reggel Beogradba érkeztek. Rádics szerint a politikai helyzetben nem történt változás -- Nincsics, Markovics Laza és Rádics lesznek a népszövetségi delegáció vezetői

Beogradból jelentik: Tegnap élénkebb élet volt a főváros politikai köreiből. Reggel érkezett meg Biédből Nincsics Momcsilo külügyminiszter, aki még a délelőtti folyamán felkereste a miniszterelnököt és hosszasan tárgyalta vele a legújabb görögországi eseményekről.

Tegnap érkezett meg Görögországból Avramovics Ranko, aki Athénben tárgyalta a görög-jugoszláv szerződésről. Megérkezése után azonnal felkereste Nincsics Momcsilo külügyminisztert és beszámolt neki az athéni tárgyalások eredményéről. A szerződést nem fogják közzétenni addig, amíg azt az új görög kormány is el nem fogadja.

Rádics Beogradban

Ugyancsak a délelőtti folyamán érkezett meg a fővárosba Rádics Sztepan is Tuzláról, ahol nagy népgyűlést tartott. Rádics Sztepan először Rádics Pavleval tárgyalta a politikai helyzetről, utána pedig a külügyminisztériumba ment, ahol 11 óra körül Nincsics Momcsilóval tárgyalta a népszövetség genfi üléséről, ahova őt is delegátusként jelölte a kormány.

Később Uzunovics Nikola miniszterelnököt kereste fel Rádics. A miniszterelnökségről távozva a következőket mondta Rádics. Délután hat óra körül konferencia lesz, amelyen a genfi anyagról tárgyalunk. Uzunovics miniszterelnökkel is beszéltem, amelynek során kijelentette, hogy a kormány minden akadályt el fog hártani, amely az egyezmény útjában állana.

Uzunovics miniszterelnök Rádics látogatása után a radikális párt helyiségébe ment, ahol hosszabb ideig beszélt a képviselőkkel. A miniszterelnök félkettőkor távozott és a reá várakozó újságíróknak kijelentette, hogy Rádics a népszövetség genfi ülésével kapcsolatosan kereste fel. Együttal közölte vele, hogy azok a jelentések, amelyeket a lapok a tuzlai nagygyűlésen tartott beszédéről hoztak, nem felelnek meg a valóságnak.

A délutáni tárgyalások

Délután Rádics Sztepan a horvát parasztpárt klubjában tanácskozott képviselőivel, utána

a külügyminisztériumba ment, ahol Markovics Lázával és Nincsics Momcsilo külügyminiszterrel tárgyalta a népszövetség üléséről. Ez alkalommal megegyeztek abban, hogy a népszövetség ülésén Rádics Sztepan a szociális kérdésekben fog felelni.

A konferencia után Markovics Laza kijelentette, hogy a delegációnak szeptember 4-ig Genfben kell lenni, ő azonban előzőleg még részt vesz az interparlamentáris unió ülésén is. Együttal megcáfolta azt a hírt, amely arról szólt, hogy ő kijelentette volna, hogy Rádics Sztepánnal együtt nem megy Genfbe. Megállapodtak abban is, hogy Nincsics, Rádics és ő lesznek a delegáció vezetői.

Rádics nyilatkozik

Rádics Sztepan újságírókkal folytatott beszélgetésében kijelentette, hogy a politikai életben semmilyen újabb fordulat nem következett be, ami azt jelenti, hogy a kormány helyzete szilárd. Uzunovics ugyan kissé idegesen fogadta, de amikor kijelentette, hogy a tuzlai beszédéről közölt újságtudósítások hamisak, megnyugodott.

Emiatt az újságírók vonták felelősségre Rádicsot, aki azonban kimagyarázta magát. Egész határozottan állította, hogy négy ember merényletet akart ellene elkövetni, amire vonatkozólag biztos adatai vannak.

Nikics ügyében is intéztek kérdést az újságírók Rádicshoz, aki erre kijelentette, hogy ő annak a pártnak a vezére, amely a radikálisokkal együtt képezi a kormánytöbbséget és mivel Nikicsot kizárták a pártból, természetes, hogy a kormányból is távoznia kell.

Pasics hazajön

Beogradban az a hír terjedt el, hogy Pacics Nikola és Trifkovic Márko holnap vagy holnapután Beogradba érkeznek. Utjuk összefügg a biédi konferenciával, sőt valószínűleg ennek következménye. Egy hét előtt ugyanis még az volt a helyzet, hogy Pacics csak e hónap végén tér vissza Beogradba.

Októberben ül össze az első páneurópai kongresszus

Coudenhowe-Kalergi cikke a Pánázsia, Pánamerika és Páneurópa mozgalmakról Romániában is megkezdtek a szervezést

A Neues Wiener Journalban Coudenhowe-Kalergi, a Páneurópa-mozgalom előharcosa, vezércikkét írt „A föld felosztása” címmel. A cikk szerint az 1926-os év különösen fontos a kontinentális mozgalmak történetében, hiszen ebben az évben folytak le a pánamerikai és a pánázsiai kongresszusok s októberben Bécs a páneurópai kongresszus színhelye lesz.

Amerika konzervatív Ázsia forradalmi

A pánamerikai kongresszus tízéves évfordulója volt az 1916-iki első pánamerikai kongresszusnak, amely már kimondotta Amerika kontinentális külön szervezkedésének szükségét és jó hatással is volt, amennyiben megóvta Amerikát olyan összecsapásoktól, amilyenek Európára, Ázsiára és Afrikára voltak színhelyei. A mostani kongresszus eredménye a Gentiől független, önálló amerikai Népszövetség gondolata.

A pánázsiai kongresszus jellege, szemben a pacifista és konzervatív pánamerikával, nacionalista jellegű és forradalmi. Célja: az ázsiai népek szabadsága és egyenjogósítása mindenben az európai és amerikai népekkel, eszköze: az ázsiai szolidaritás. Első fellángolása a pánázsiai gondolatnak az orosz-japán háború után volt, amely felébresztette Ázsia öntudatát.

Ezt az érzést megerősítette a világháború, amikor Európa népei az ázsiaikat hívták segítségül.

gül Ázsia egyik legnagyobb alakjának Sunjatsennek halála roppant veszteség volt a mozgalmra nézve s ez idő óta a kezdeményezést Japán vette kezébe. A mostani kongresszuson megalakították a pánázsiai uniót, azonban kiéleződött az ellentét a kínaiak és a japánok között.

Európa evolúciója

A páneurópai mozgalom evolucionárius. Célja az európai államrendszer átépítése föderatív egységgé. Az eszme, mint költői álom, már évszázados, mint politikai gondolat, 1923-ban született meg a páneurópai unió megalakulásával s azóta élénk propagandát folytat az európai államokban. Kötelező döntőbíró, egységes vámunió és a kisebbségi védelem megszervezése úján akarja elérni a célját. A most októberben megtartandó első páneurópai kongresszus lesz az európai egységakarat első nagyszabású megnyilatkozása.

A kontinentális mozgalmaknak ugyanaz a veszedelmük, mint a nemzetieknek: az imperializmus rossz célokra használhatja ki őket. Éppen ezért a világorganizáció keretén belül kell megalakulniuk és nem ez ellen. Ezért van szükség Genti, mint ellensúlyra. A Népszövetségnek azonban tudomást kell vennie a kontinentális mozgalmakról és nem szabad előlük elzárkózni, mivel az egész mozgalomkomplexus csak így vezethet békére.

Az angol bányászok kimélettensége

Még soha Angliában munkás és munkaadó közötti harc olyan éles és elkeseredett nem volt, amit ez az immár tizenötödik hete folyó bányásztrájk. Ha a kérdés eldönése csak a munkaadókon múlik, akkor többé nem lehet szó kompromisszumról, hanem törésre óhajtják a kérdést vinni. Kérlelhetetlenül állanak a munkáskövetelésekkel szemben a szenterületek hatalmas urai s nyilvánvaló az elhatározásuk, hogy programjukat keresztülhajtsoják, ha másképp nem, úgy a bányászok és családjaiknak kiéhezése után.

Ez a program: a szénáraknak leszállítása a nyolcórás munkanap bevezetése után, melőtől a bányatulajdonosok semmi szín alatt nem tángitanak, azonkívül bérredukciók és a munkabérek kerületi szabályozása. Arról, hogy a szénárak leszállításához mivel járulna hozzá az érdekelteket bányatóke, egyáltalán szó sem esik. Hogy a bányatulajdonosok milyen kérlelhetetlen elszántsággal keresik a döntő harcot, legjobban mutatja az a felháborodás, amellyel az anglikán püspöki kar közbelépését ezekben a köröben fogadták.

Ma tehát Angliában az a helyzet állt elő, hogy a lelkészi kar a proletariátus mellett élesen szembekerült a mindenekfelett konzervatív vállalkozói táborral és a konzervatív kormányal. Nem kevésbé szívósaknak mutatkoznak azonban az angol munkások is. A vasúti és dokkmunkások már réges-régen lemorzso-

lódta róluk. Ezek ma egyebet sem tesznek, mint külföldi szén rakódnak. Ez azonban csak a bányászok még szorosabb szolidaritásához vezetett s újabb ellenállásra tüzelte fel őket. Ebben az érzésben zokszó nélkül türenek és nyomort. S kiderült, hogy maguk a munkások tulajdonképpen radikálisabbak, mint vezérek.

Legjobban mutatja ezt az, hogy az anglikán püspökök közvetítő javaslatát, melyet maga a „szentséges” Cook is pártolólárg terjesztett a munkásság népszavazása alá, a munkástömegek nem fogadták el, bárha nem titok többé, hogy a sztrájk pénztárák kiürültek s az a félmillió font is elfogyott, amelyet Oroszországból a sztrájk támogatására küldtek.

Ilyen körülmények között nehéz megjósolni a hatalmas küzdelem végső kifejlődését. A valószínűség amellelt szól, hogy a békét megkötik.

A bányatulajdonosok kérelhetetlensége egyfelől, másfelől pedig az a tény, hogy a munkásság az anglikán püspökök közvetítése dolgában a legradikálisabb vezetőinél is radikálisabbnak mutatkozott, nem zárja azonban ki azt, hogy meglepetések következnek. Ezek a meglepetések, pedig ez esetben csak politikai téren jelentkezhetnek és kétségtelenül nemcsak Angliának, hanem egész Európának életére mélyreható hatással lehetnek.

A tábla ma hoz ítéletet a frankperben

Budapestről jelentik: A frankper hétfői folytatási tárgyalásán a védők befejezték a beszédeiket. Utánuk Kéler főügyész szótalt még egyszer fel és cáfolni igyekezett a védők egyes állításait. Az elnök ezután a vádlottakat szólította fel, hogy a zárzó jogán mondják el még azt, amit szükségesnek tartanak. A vádlottak közül Nadosy, Kurz, Hajts és Gerő jelentették be, hogy beszélni akarnak.

Nadosy Imre kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát, de nem a vádindítványban foglalt bűncselekményben. Tiltakozik az ellen, hogy őt közokirat és pénzhamisítás miatt ítélik el. Ha a bíróság bűnösnek fogja találni, hallgatni fog és türelemmel fogja viselni további sorsát, ahogy ezt a nyolc hónapot is türelemmel vi-

selte el, de ha nem bűnös, akkor kéri a bíróságot, mentse fel.

Hajts: Schubert védőügyvéd, azt mondta, hogy a térképészeti intézet megbízást kapott a hamis frank gyártására. Ez nem felel meg a tényeknek, mert senki sem adott megbízást a munkára. Arról sincs tudomása, hogy Teleki Pál gróf valamilyen bekapcsolódott volna az akcióba.

Kurz azért érzi magát bűnösnek, mert az ő magatartása okozta azt, hogy a térképészeti intézet tisztviselői és alkalmazottai a vádlottak padjain ülnek. Mindent, amit tettek az ő beleegyezésével tettek. A maga személyét illetően nincs semmi mondanivalója.

Ítélethozatal ma lesz.

Mennyi gabona termett a világon?

A római nemzetközi mezőgazdasági hivatal most megjelent kötet a világtermésről közöl részletes jelentést.

Európában június hónapban hideg, esős idő volt. A gabona sok helyütt ledőlt és megrozsdásodott, június utolsó tíz napjában azonban szép időjárás volt. Németországban, Lengyelországban, Angliában és Franciaországban a vetések megjavultak és júliusban a mezőgazdasági helyzet kedvezőbb volt Aránytalanul jobb volt a helyzet Európa délkeleti részében: Bulgáriában, Görögországban, Jugoszláviában, Romániában és Ukrajnában. A rossz időjárás főleg Magyarországon, Csehszlovákiában, Svájcban és Olaszország egyes részében okozott nagyobb károkat Julius elején ezekben az országokban a helyzet kedvezőlenebb volt, mint júniusban.

1926-ban néhány európai országban 127 millió duplamázsa buza, 761 millió duplamázsa rozs, 672 millió duplamázsa árpa és 666 millió duplamázsa zab termelt, ami nagyjában megfelel az utolsó három év átlagos termésének. Az idei búzatermés az utolsó öt év termése átlagán felül van, ellenben a rozstermés 22 millió duplamázásával kevesebb, mint tavaly, viszont árpa és zab kedvezőbb, mint volt az elmúlt évben.

Amerikában az őszi búzatermés 46 millió duplamázásával több lesz, mint 1925-ben, ellenben Észak-Amerikában és Kanadában a tavaszi buza kilátásai kedvezőlenebbek. A július elsejéi helyzet szerint az idei össztermés 33 százalékkal kedvezőbb a tavalyinál, viszont az utolsó 5 évi átlagnál 5 százalékkal rosszabb.

Julius elseje után Kanadában kedvező esőzések voltak, míg Észak-Amerikában a termővidékek kárt szenvedtek. Észak-Amerikában a rozs, árpa és zabtermés kilátások határozottan rosszabbak mint tavaly. Észak-Amerikában és Kanadában 1926-ban a búzatermést 3039 millió duplamázására, a rozst 131 millió duplamázására, az árpát 635 millió duplamázására és a zabot 2644 millió duplamázására becsülik. Az amerikai tengeri kellő meleg híján nem fejlődött és a tavalyi termésével szemben 80 százalék visszaesés mutatkozik bár később kedvezőbb jelentések jöttek.

1926-ban Európában (10 országban) 127, Kanadában és Amerikában 3039, Ázsiában (3 ország) 913, Afrikában (3 ország) 174, tehát összesen 5396 millió duplamázsa termelt az utolsó öt év 5284 millió duplamázsa átlagával szemben. Rozsból 892 millió duplamázsa termelt az öt év 65 millió duplamázsa átlagával szemben. Árpából 1532 millió duplamázsa volt az idei termés az utolsó öt év 1355 millió duplamázásával szemben, végül zabból 3331 millió duplamázsa termelt az utolsó öt év 3245 millió duplamázásával szemben.

SZENT MARGITSZIGETI SZANATORIUM

≡ BUDAPEST. ≡

Magyarország legmodernebb belgyógyászati diétás és fizikoterápiás gyógyintézete.

Szanatoriumi szobák fürdővel, napi ötszöri étkezéssel 280.000 koronától.

Klinikai osztályon teljes ellátás fürdővel 170.000 kor. 707-1-3

Német nyelvórát,

gyorsírás, levelezés stb. ad ismét szeptember 1-től kezdve.

Felvétel: **Apolló épület I. emelet.**

KÖNNYŰ RUHÁHOZ VEGYEN VÁSZONCIPŐT

Bata

Vértelen forradalom Görögországban

Kunduriosz a köztársaság új elnöke -- Pangaloszt és a volt kormány tagjait letartóztatták -- Kondilisz proklamációt intézett a nemzethez, amelyben a szabadságjogok visszaállításáért száll sikkra -- Barátságos szomszédi viszonyt hangoztat Jugoszláviával szemben

Kondilisz tábornok megbuktatta Pangaloszt és átvette az uralmat

Görögország, az örökös forradalmak hazája ismét rendszerváltozáshoz jutott. Ezúttal is vértelenül folyt le a tervszerűen végrehajtott puccskíséret, amely Pangaloszt, a hatalmas görög diktátort lesodorta a kormányhatalom legmagasabb polcáról. Kondilisz tábornok vette át az uralmat s legelkeseredettebb ellenfelét, aki a puccs hírére szökni próbált, letartóztatta.

Kondilisz, már hónapok óta készítette elő a forradalmat Pangaloszt diktatúrája ellen. A venizelisták segítségével titkos propogandát folytatott a hadsereg tisztjei közül, akik különben sem voltak elragadtatva Pangaloszt erőszakos uralmától. Az utóbbi hónapokban már az összes pártok vezetői és a sajtó nagyrésze is nyíltan Pangaloszt ellen fordult, aki azonban 7000 főnyi testőrsége segítségével minden ellenforradalmi mozgolódást már csirájában elfojtott. A kormányhű testőrséget már annak idején Plasztirasz tábornok alakította, s amikor Pangaloszt uralomra lépett csak úgy biztosította magának a testőrség jóindulatát, hogy a legénység fizetését lényegesen felemelte. A hadsereg többi része, nevezetesen a sorkatonaság a görög forradalomban csak annyiban játszott szerepet, hogy mindig a tisztjei parancsa után indult, de sohasem vett részt saját iniciatívájából a mindenkorai kormányok megdöntésében.

Kondilisz tábornok tehát elsősorban a testőrséget akarta megnyerni saját céljaira s e tekintetben a testőrség egyes tisztjei, akik elégedetlenkedtek Pangaloszt diktatori hatalmával, segédkezett nyújtottak Kondilisznak. Így keletkezett annak idején a szalonikii puccskíséret, amelyben elsősorban a testőrség lázadt fel Pangaloszt ellen. A hatalmas diktátor azonban felülkerekedett; az ellenforradalomban résztvevő tiszteket elfogatta és hadseregével Kondilisz tábornok ellen fordult, aki azonban idejekorán elmenekült és egy rejtkehelyről folytatta agitációját Pangaloszt ellen. Amikor már meggyőződött arról, hogy a hadsereg többsége követni fogja, nyíltan szembefordult a diktátorral és szombat-vasárnapra virradó éjjel minden nagyobb feltűnés nélkül átvette a kormányhatalmat.

Hogyan hajtották végre a puccsot?

Athénből jelentik: Vasárnap reggel az athéni helyőrség összes csapatai megbuktatták Pangaloszt tábornokot. A csapatok nagy lelkesedéssel Kondilisz tábornokhoz csatlakoztak.

Kondilisz a hajnali órákban a testőrség lakonyájába indult, ahol már az összes csapatok felvonultak. Dantilisz ezredes Kondilisz elé lépett és kijelentette, hogy csatlakozik hozzá. Kondilisz erre nyomban elfogatta Cerulisz tábornokot, aki nem akart engedelmességni Kondilisznak és elrendelte, hogy a csapatok foglalják el az összes közintézményeket és állami hivatalokat. Amikor a forradalmi csapatok minden vérontás nélkül megszállták a minisztériumokat és állami közhivatalokat, Kondilisz táviratot intézett Kondurioszt admirálishoz, amelyben felszólítja, vegye át a köztársaság elnöki méltóságát. Kondurioszt nyomban elindult Athén felé, mire azután a szalonikii helyőrség is csatlakozott Kondiliszhoz.

Az új kormány proklamációja

Kondilisz tábornok vasárnap proklamációt intézett a nemzethez, amelyben bejelenti a rezsim változást. Egyben jelentős reformokat helyez kilátásba, amelyeket az új kormány, nyomban megalakulása után, végre fogja hajtatni. A kormányprogram legfontosabb reformjai a következők:

1. A nemzeti erők egységesítése és megerősítése.
2. A nagy tőkék megadóztatása és a nemzeti értékek fellendítése.
3. Az élelmiszerek árának azonnali lecsökkentése.
4. Az emigráció elhelyezése.
5. Széleskörű közigazgatási reformok.
6. A szabadságjogok visszaállítása.
7. Az új választások kiírása.

Pangaloszt letartóztatása

A forradalom hírére Pangaloszt azonnal utrakelt és az Athénhez közlelvő Spezza szigetén várta a további fejleményeket. Kondilisz tábornok elrendelte azonnali letartóztatását és Athénbe való szállítását, ami meg is történt. A diktátort a „Pergamo“ hadihajón fogják Athénbe szállítani. A tegnapi nap folyamán a rendőrség letartóztatta Pangaloszt összes minisz-

tereit, akik Athénben tartózkodtak.

A szalonikii helyőrség parancsnoka Otoneosz tábornok a tábornok a következő táviratot intézte Kondiliszhoz:

— Fogadja legőszintébb szerencsekívánataimat. Rendelkezzék velem. A helyőrség Önhez csatlakozott. Otoneosz.

Kundurioszt tengernagy tegnap Athénbe érkezett és átvette a köztársaság elnökségét. A görög flotta és az összes csapatok Kondiliszhoz csatlakoztak. Athénben kihirdették az ostromállapotot. A patraszi helyőrség is az új rezsimhez csatlakozott.

Pangaloszt elfogták

Athénből jelentik, hogy Pangaloszt tábornokot a „Leon“ torpedóromboló fedélzetén Piraeusba szállították, ahonnan Athénbe vitték.

Kondilisz tábornok politikamentes kormányt fog alakítani. Az új miniszterelnök első feladata volt a cenzura megszüntetése és a sajtószabadság visszaállítása.

Kondilisz tábornok tegnap részletesen nyilatkozott az újságíróknak új terveiről s ez alkalommal kitérte, hogy a legjobb szomszédi viszonyt akarja táplálni Jugoszláviával szemben, hiszen annak idején ő is harcolt a görög csapatok élén Jugoszlávia függetlensége érdekében.

Különben a tábornok a tegnapi nap folyamán érvénytelenítette az összes nemzetközi szerződéseket, amelyeket Pangaloszt-kormányának kötött, többek között a legújabbban megkötött jugoszláv-görög szerződést is.

A mohácsi vész négyszázadik évfordulója

1526. augusztus 29. — 1926. augusztus 29.

Mint már annak idején jelentettük, Magyarországon nagy és ünnepélyes keretek között fogják megülni a mohácsi vész négyszázadik évfordulóját. Mohácson Szent István napján nyílt meg a mohácsi vész évfordulójának emlékére rendezett ipari kiállítás. Az ünnepség tábori misével kezdődött, majd a mise után, amelyet a fogadalmi templom helyén tartottak meg, a város képviselőtestülete diszközgyűlést tartott, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a képviselőtestület 100 millió koronával fog hozzájárulni egy fogadalmi templom építéséhez. Az ország többi részében is nagy előkészületek folynak a mohácsi vész emléknapjára.

Ez alkalommal nem lesz érdektelen, ha visszapiillantást vetünk a 400 év előtti szomorú napokra, amikor Szulejmán szultán hatalmas hadserege szinte az utolsó szálig lekaszabolta a magyar haderőt.

Már 1526 tavaszán jelentették a törökországi keresztények, hogy Szulejmán szultán óriási hadikészületbe fogott. Magyarországon akkor már tisztában voltak azzal, hogy a törökök ellenük fordulnak. Az országgyűlés nyomban összeült és felszólította a nemességet, hogy minden ötödik jobbágját, szükség esetén pedig az összes jobbágyságot szerelje fel a haza védelmére. A királyt pedig diktatori hatalommal ruházták fel.

Az országgyűlés határozata azonban csak írott szó maradt. II. Lajos király nem sokat törődött az ország sorsával s ha veszélyről volt szó, sógorában Ferdinánd osztrák főhercegben és V. Károly császárbán bízott s rájuk hátrította az ellenállás megszervezését. Erdély védelmét Zápolya János vajdává bízták, az ország déli határának védelmét pedig Tomori Pál kalocsai érsekre.

Mennél jobban közeledett a veszély pillanata, annál szembetűnőbb lett a magyar hadsereg szervezetalansága és a király gyengesége.

Amíg a törökök szinte lázas buzgalommal készülődtek, II. Lajos csapatai az élelem hiány miatt egyszerűen faképnél hagyták a szolgálatot. Szulejmán szultán április 23-án indult el Konstantinápolyból és június végén 200.000 főnyi hadseregével már Beograd előtt állt. A legfélelmetesebb erőt a janicsárok képviselték és a 40.000 főnyi lovasság, amely kitűnő haderejének vezetése alatt állott.

Beograd alól a török hadsereg Pétervárad felé vonult, mert a hatalmas erőd akadályozta a hadsereg felvonulását Buda irányában

Tomori érsek minden lehetőt megtett, hogy megvédje azt a fontos sztratégiai vonalat, de sajnos a védelem megszervezése a király könnyelműségén akadt meg. A főnemesség egyszerűen cserben hagyta Tomorit s nem látta el elegendő felszereléssel és élelemmel.

A törökök július 12-én zárták körül Péterváradot. A hős helyőrség, amelynek élén Alapi György állott s amelyben vegyesen voltak szerbek és magyarok, szinte halálmegevető bátorsággal több kirohanást intézett a törökök ellen, súlyos veszteségeket okozva az ellenfélnek. A túlerővel szemben azonban a kis csapat tehetetlennek bizonyult s Szulejmán július 29-én ostrommal foglalta el a már félig összerombolt és összelőtt erődöt. Előző nap kapitulált Cserevics helyőrsége is, augusztus 8-án pedig Erdut és Osiek. A törökök erre Osiek mellett hidat építettek, amelyen a hadsereg zavartalanul átkelt és Buda irányában vonult fel.

A magyarok csak most kaptak észhez. Báthory tanácsára a király azonnal Tolnára vonult és összehívta a nemességet. A király szavára nyomban jelentkeztek gróf Zápolya György, Perényi Péter, Drágffy János és a szerb csapatok vezetői Bozsics, Radics és Bakics Pál. A többiek csak nehézkos menetteléssel vonultak fel a jobbágyságot, amely kedvetlenül indult harcba. A törökök pedig mindinkább közeledtek a magyar táborhoz, ahol a vezérek a főiött tanácskoztak, vajjon rögtön bocsátkozzanak-e harcba az ellenséggel, vagy megvárják előbb Zápolya János és Frangepán horvát bányasegély csapatait.

Tomori tanácsa volt a döntő, aki azt javasolta, hogy a törökök ellen azonnal vegyék fel a küzdelmet. A magyar hadsereg összesen körülbelül 30.000 emberből állott. A hadsereg a mohácsi mezőn várta az ellenség közeledését, amely augusztus 29-én teljes harci készenlétben vette fel a küzdelmet a magyarok ellen. A csata körülbelül 2 óra hosszat tartott s a magyar hadsereg teljes megsemmisítésével végződött. A mohácsi mezőt 24.000 katonával hét érsek, öt püspök és számos főúr tetemei borították. A szerbek közül elesett Babics Manó is, Babics Pál testvéröccse. II. Lajos király megmenekült a mészárlás elől, de a csata után megeredt az eső és a felhőszakadás annyira megduzzasztotta a medrűkből kilépett patakokat, hogy a király menekülés közben a Csele patakban lelte halálát.

HIREK

Mindig attól félttem

elmulik a nyár és a savanyu uborkaszazon és nem lesz újabb forradalom. Most aztán alaposan rámcáfolt a jotta, kappa, lamda, mü! Mégis csak nagyszerű emberek ezek a görögök. Nem tetszett a Pangalos és jött hamarjában Kondilisz. De Kondilisz sem tudott volna semmit sem csinálni, ha nem lenne tartalékban Kunduriotisz, Perulisz, Makrisz és Cuncilisz. Azt mondják, hogy két párt kapott hajba az uralomért, az „osz” meg az „isz” párt. Most az iszek csinálták a forradalmat az „oszok ellen. Egy pár hónapig Pangalosz uralkodott, mellette Rufosz és Kakadukolosz voltak a főmacherek; most azután az isz párt kerekedett felül s a Kondilisz, Cerulisz, Makrisz és Perulisz csinálják a forradalmat. Nem is kellett puska hozzá, csak egy kis kiáltvány a nemzethez és az „osz” párt meghajtotta a fejét az „isz” párt előtt. Szegény oszok ellógtak, ki merre lát. A nagyszerű Kantidratipontiventiszokolopolosz, az ősz Jontefanefnebhlinkohokolosz, a böles Rufopufodufoszuforondalosz és a szellemes Grekprekoeleferotiloforradalmiosz. Mi lesz most a szalonkii rövid szoknyákkal és a Pangaloszi hosszú aljakkal? Milyen méretekben fognak most gyarapodni és szűkülni a hölgyek politikai szoknyaviszonyai? Az „osz” párt tudvalevőleg 30 centiméterben állapította meg a szoknyaviseletet bokán alul, az „isz” párt kontrát mond és ötven centire állapítja meg a térden felül. Ez most az igazi forradalom s imígyen jutott forróponthoz a leforrázott ellenforradalom forradalmi forradalma. Az egész hecbben csak Pangaloszt sajnálom. Szegény feje, ha még idejekorán csatlakozik az iszekhez, most nem menekül Menelaosz módjára Kréta szigetére. Legjobbnak tartanám, ha most hamarjában megváltoztatja nevét Pangaliszra. Nem is volna rossz ötlet. Pangalosz megbukott s az uralmat átvette Pangalisz. Egy „6” betű miatt kár volna olyan fiatalon „panzioszba” menni. K. A.

1926. Augusztus 24. Kedd

Római katolikus: Bertalan. Protestáns: Bertalan. Görög keleti: (aug. 11.) Euplusz. A nap kel reggel 5 óra 6 perckor nyugszik 18 óra 57 perckor. A hold kel 19 óra 56 perckor, nyugszik 5 óra 51 perckor. Nemzeti Színház: A hollandi menyecske.

Időjárás: (A petrovradini katonai meteorológiát állomás jelentése). Nyugaton megerősödött a légnyomás, aminek következtében a hideg hullám átterjedt a Balkánra széllel és esővel. A hőmérséklet minimuma hazánkban 15 C°, maximuma 33°.

Időjárás: A hideg hullám tovább terjed, az északnyugati szelek 5–6 m. gyorsak maradnak, a felhőzet az ország egész területére ki fog terjedni, mindenhol eső lesz, némely helyen nagyon bőséges. A hőmérséklet alacsony marad, a Tenger-melléken bőra lesz, eső nélkül, a hőmérséklet ott is lehül. Noviszádon mérsékelt északnyugati szél, felhővel és esővel. A hőmérséklet 15–C° között lesz.

— **Beiratások** a beltéri elemi fiú iskolába szeptember 1, 2, 3-án délelőtt 8 től 11-ig.

— **A vajdasági vadászszövetség közgyűlése Noviszádon.** A vajdasági vadászszövetség vasárnap tartotta meg a rendes évi közgyűlést a város háza nagytermében. A közgyűlésen, amelyen Lakics Jován alpolgármester elnökölt, az alapszabályok módosítására került a sor, majd rátértek a tisztújításra. Elnöknek ismét Lakics Jován választották, első alelnök lett Dovanovacszi Pál, másodalelnök Suvakovics Milán dr. sztaribeceji ügyvéd. Titkárnak Divild János szrbobrani gyógyszerészt választották meg. A választmány tagjai lettek: Gajin Gyóka, Panaotovics Joco, Rakics Gliša és Ilin

Dusán Noviszádról, Lovrics Sztevan (Ruma), Jankovics Pája (Sztarapazova) és Csernyi Mihály (Novopalánka).

— **Az evezős szövetség közgyűlése Noviszádon.** A jugoszláv evezős szövetség szombat este tartotta rendes évi közgyűlést a Matica Srpska disztermében. A közgyűlésen, amelyen a szövetség valamennyi taggyegete vett részt, Stalio dr. elnök bejelentette, hogy a szövetség belépett a Nemzetközi Evezős Szövetségbe és a szövetség megbízásából 1932-ben Beográdban rendezik meg az európai folyam-bajnokságot. Pavlasz dr. javaslatára kimondták, hogy a szövetség székhelye Splitben lesz. Ezután megejtették a tisztújítást, amely a következő eredménnyel végződött: elnök Stalio dr., első alelnök Zsizsek Ciril, második alelnök Vizsing Richárd, titkárok Nekarics Zsivko és Radics Szlavko, pénztáros Katalinics Lyuba. Noviszádról Ilin Dusánt, a „Danubius” alelnökét választották meg a választmányba.

— **Pályázat polgáriskolai tanári állásra.** A djenovici tengerészeti repülőiskola pályázatot hirdet két polgári iskolai tanári állásra a matematikai és természettani, illetve történelmi, földrajzi és szerb-horvát nyelvteni szakmából. Közlelbbi részletek és felvilágosítások megtudhatók a „Jadranszka Sztrazsa” noviszádi irodájában, Wilsonov trg. 4. A pályázat határideje 1926. október 1.

Mész elsődrendű hófehér darabos legolcsóbban kapható nagyban és kicsinyben **Krajačević fatelepén** Novisad. Tel.: 165

— **„Ljubljana ősszel”.** A ljubljana nagyvásár keretében szeptember 4 től 13-ig a ljubljana gazdasági körök kiállítás rendeznek, amely „Ljubljana ősszel” elnevezés alatt kerül bemutatásra. A kiállítás védnökségét Aleksander király vállalta. A nagyszabású kiállításon a szlovéniai mezőgazdaság is szóhoz jut s bemutatásra kerülnek a műkertészet remekei is. Nagyszertárnak ígérkezik a művészeti kiállítás, amelyen 45 szlovén festő 500 olaj, pasztell és akvarell festményrel mutatkozik be. Külön pavillonokban ismertetik az automobil ipar fejlődését. Újabb cikkekkkel szerepel az egészségügyi pavillon is. A kiállítás iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Gyógyulás—üdülés—szórakozás** a Szent Margitszigeten, Budapesten. Középeurópa legmodernebb belgyógyászati és diétás szanatóriuma. Világhírű kénes és szénsavas gyógyfürdők, köszvény, reuma, szív és idegbántalmak ellen. Elegáns, kényelmes szállodák. Hatalmas park, gyönyörű virágok. Szimfonikus zenekari hangversenyek, világvárosi táncesték. A legideálisabb nyári-ősi tartózkodás. Mérsékelt árak.

— **Mezítlábnak tüntetése.** A filadelfiai cipőgyárosok a napokban minden különösebb indoklás nélkül felemelték a cipő árát 3 százalékkal. Miután a cipőgyárak kartelben tömörültek, nem kellett konkurenciától félniük. De nem úgy a közönség, amely nagy csoportokba verődve zajos tüntetést rendezett az ár-emelés ellen — mezítláb. Közel háromszázezer ember vonult fel az uccára cipő nélkül, a menet élén a következő feliratu táblákkal tüntetve a cipőgyárak ellen: „Járjunk mezítláb! Le a cipővel! Eljjen a szandál!” stb. A tüntetésnek csakhamar meg is volt a foganatja. Másnap az emberek már szandált viseltek cipő helyett; a kartell pedig hamarosan visszavonta az ár-emelést és ismét olcsó áron bocsátotta áruját forgalomba. Az egész akcióban a legjobb a kiskereskedők jártak, akik két napon belül közel 80.000 pár szandált adtak el.

— **Rumenkai vádlottak a noviszádi törvényszék előtt.** A noviszádi ügyészség azzal vádoolta Milkov Dusán rumenkai juhászt és Kolarszki Zsivan rumenkai földmivest, hogy 1923. szeptember 1-én betörték Varga Ferenc göréjába és onnan száz darab szappant, egy fazék tejfelt és egy bödön turót ellopták, amit Pojics Milenko rumenkai földmivesnek adtak el. A noviszádi törvényszék tegnap a vádlottakat bizonyítékok hiányában felmentette.

— **Beszámíthatatlan állapotban lopott.** A noviszádi ügyészség azzal vádoolta Ruszki Danica bácskogradistei földmivest, hogy 1922. júliusában Nádalyon betört Raletin Sztanko lakásába és onnan ezer dinár értékű ruhát lopott. Tegnap tárgyalta az ügyet a noviszádi törvényszék és felmentette Ruszki Danicát, miután beigazolást nyert, hogy tettét beszámíthatatlan állapotban követte el.

— **A zeneegyesület hangversenye.** A Muzičko Društvo szombati hangversenye újabb bizonyítéka annak, hogy ambiciózus és céltudatos munkával eredményeket lehet elérni. A zenekar legutóbbi produkciójához képest meglepően sokat fejlődött. Áll ez elsorban a zenekar fegyelmességére és különösen a Tannhäuser bevonulási indulóban volt érezhető, hogy a zenekar vezetője, Vitaliani Róbert igen helyesen nagy súlyt helyez a fegyelmre. A műsor összeválogatása hozzáértő vezető kéze vall. Számot vet úgy a zenekar képességeivel, mint a közönség felvevőképességével. A kisszámú közönség melegen fogadta a zenekar produkciót, melyeket stílusosan egészített ki ifj. Ilin Dusán meleg érzéssel és precizitással előadott szólószáma (Raff: Cavatine), valamint Paščan Svetolik vegyeskara, mely vezetőjének sajátos egyéni dinamikájával előadott egynéhány dalt hozott. Reméljük, hogy a közönség szélesebb rétegei csak az abnormis hőség miatt maradtak távol a szombati hangversenyről és a zeneegyesület sokatigéző ezidei programja meg fogja találni a maga jól megérdemelt közönségét.

A Mézeskalács előadása Titelen

A titeli rom. kath. ifjuság műkedvelői az árvízkarosultak javára augusztus 15-én és 22-én, vasárnap nagy sikerrel adták elő Emőd Tamás 3 felvonásos daljátékát, a Mézeskalácsot.

A pompás szindarab elejétől végig lekötötte a nagyszámú közönség figyelmét. Ez alkalommal a műkedvelők fényes játékkal a legkényesebb igényeket is kielégítették. Vucskák Erzsike, Encella királynő szerepében fenséges megjelenésével és kellemes hangjával valóban királynőt varázsolt a nézők elé. Gelinek Teri, Órszi városi pesztonka szerepében kitűnő játékkal és szép énekszámokkal ért el forró sikert. Csermák Boriska, Babi mézeskalácsos vig szerepében sokszor megnevette a közönséget. Nagyon jó volt Szemesko Mariska érzéssel játszott öreg Jósikán szerepében. Kollár Lajos, Buhu udvari bolond szerepében, tökéletes alakításával és erőteljes szép hangjával, tudásának legjavát nyújtotta. Vécsey Nándor a szökött katonát elsőrangú játékkal és tiszta hangjával igaz érzéssel játszotta. Gelinek István, Pitczi Pál csizmadia szerepében kitűnő volt; humoros jeleneteivel sokszor megkacagtatta a közönséget. Nagyon jók voltak biztos fellépésükkel és eredeti alakításukkal Molnár Lajos, mint Tuzok dobos, Szélinger Jenő, Loben'ob főkopmester, Gyula Károly, Mordizon kapitány, Lipovsek József, Refecisz fődoktor, Dittrich Lajos, Szvatopluk főlakáj, Molnár István, kiskondás, Weinketz Rózi, öreg anyó, Kovács Ilus, Gera Jolán, gála dáma, Schumacher M., Füredi Erzsike, Tatai Terus hölgyapródok, Gírnt Ilona, Pávai Mariska, Karaba Mariska, frájjok, Krality Benedek, lepényárus, Bolity Ferenc kucséber, Kron Mátyás bádigos, Jankovity Ferenc, lakáj, Göszi Péter, Rapaity Gyula, alabárdosok, Molnár Pál, Molnár András, Klein Antal, officérek, Major József kukta, Jankovity János, Tatai János, Biész József, férfi apródok, Kron Mátyás, Utasi József, Dancsek Miklós, palotaőrök. Az udvarhölgyek toaletjei is mind gyönyörűek voltak. Nagy elismerést érdemel a fiatal erőkből összeállított zenekar: Deisinger Margitka, Kusakov Gírigor és Starc Lajos karmester a zenekar kitűnő vezetéseért. A darab rendezéseért pedig Kollár Lajos érdemel meg minden dicséretet.

SPORT

Bajnoki evezősverseny Noviszádon

A királynő serlegét a spliti nyolcas és Cunard angol követ serlegét a zagrebi evezősegylet nyerte meg — A noviszádi „Danubius” gyenge szereplése

Impozáns és fényes keretek között futották le vasárnap délután a „Danubius” rendezésében megtartott országos regattaversenyt, amelyen Jugoszlávia evezősbajnokságai kerültek lebonyolításra. A versenyen az ország legjobb evezősegyletei vettek részt s ennek tulajdonítható, hogy azon Noviszád társaságának színe-java megjelent. Kinos feltűnést kelteit azonban a noviszádi „Danubius” egylet gyenge szereplése, amely tökéletes tréninghiányra vall. A „Danubius” ugyszólván felkészületlenül vette fel a versenyt olyan ellenfelekkel szemben, akik buzgó szorgalommal, vasakarattal és aszkétaszerű ambícióval készültek fel a versenyre. Így azután érthető, hogy a „Danubius” elvesztette a regattát bevezető négy-evezősversenyt is, amelyben pedig a múlt esztendőben főlényesen győzött.

A versenyen a türehtetlen hőség dacára is ezer főnyi közönség jelent meg. Elsőnek Cunard angol nagykövet jelent meg az angol katonai attasé és személyi titkára kíséretében. Megjelentek továbbá Stalio Ivo dr. az evezőszövetség elnöke, Dr. Markovics Laza a közegészségügyi miniszter képviselőjében, Stanojlovics és Mitrovics tábornokok, valamint Milovanovics Milán polgármester és Lakics Jován alpolgármester. Pontban 3 órakor érkezett a „Danubius” csónakháza elé Pavlovics tábornok a királyi képviselőjében. A két kilométeres pálya mentén végig a Dunaparton a közönség kényelmesen elhelyezkedett. A „Danubius” csónakházában az egyesület vezetősége hideg büffével és frissítőkkel vendégelte meg a megjelent előkelőségeket és a hírlapírókat. A célponthoz közel a dunafloflota egységei helyezkedtek el, a „Vardar” és „Dráva” monitorok, amelyekről ágyulóvésekkel jelezték a befutásokat.

A verseny részletes lefolyása, amelyen nagy feltűnést keltett Zagreb kiülő szereplése, a következő:

Négy evezős verseny kormányossal, Cunard követ serlegéért: 1. Zagreb 6 p. 7 mp. 2. Vukovár 6 p. 18 mp. 3. Danubiusz (Noviszád).

Két evezős kormányossal: 1. Gusar (Split) 6 p. 20 mp. 2. Beograd 7 p. 20 mp. 3. Danubiusz.

Skiff: 1. dr. Krno Zdenko (Danubius) 7 p. 22 mp. 2. Markovics Bosko (Beograd). 3. Avramovics Laza (Vukovár).

Skiff Jugoszlávia bajnokságért és Beograd város bajnokságért: Bajnok Heinzl Ivan (Zagreb) 6 p. 18 mp. 2. Szoncsov Viadimir (Beograd) 6 p. 33. 3. Stengi Károly (Noviszád).

Két evezős peror Jugoszlávia bajnokságért: Bajnok Noviszád (walk ower).

Négy evezős kormányossal Jugoszlávia bajnokságért és Beograd város serlegéért: Bajnok Gusar (Split, walk ower), Zagreb visszalépett.

Négy evezős kormányos nélkül Jugoszlávia bajnokságért: Bajnok Danubiusz 6.15. 2. Beograd.

Két evezős kormányos nélkül Jugoszlávia bajnokságért és a kereskedelmi miniszter serlegéért: 1. Bajnok Zagreb 6.26 p. 2. Beograd 6.56.

Tengerészek versenye a Jugoszláv Uszó Szövetség serlegéért: 1. Drava 3 p. 50 mp. 2. Vardar 4 p. 2 mp. 3. Morava.

Két evezős palánkos verseny: 1. Zagreb 7 p. 23 mp. 2. Noviszád 7.25 p.

Nyolcas Ófelsége a királyné serlegéért: 1. Gusar (Split) 5 p. 32 mp. 2. Beograd.

Főiskolai és középiskolai tanulók versenye négy evezős regattával: 1. Noviszádi főiskola (kormányos Stengi Károly). 2. Vukovár.

Bárány legyőzte Arne Borgot

Az Európa uszóbajnokság befejezése

Vasárnap fejezték be Budapesten az Európa uszóbajnokságot. Az ötnapos versenynek Arne Borg, Rademacher és Bárány voltak a hősei. A vízpolobajnokságban a favorit magyar csapat a várakozáshoz mérten jól szerepelt. A pontozás eredménye: 1. Németország, 2. Svédország, 3. Magyarország. Vasárnap a következő számok kerültek eldöntésre:

100 m gyorsuszdás Európa bajnokságért. Bajnok: Bárány István (magyar) 1 p 01 mp. 2. Arne Borg (svéd) 1 p 01.2 mp. 3. Werner (német) 1:03.8. 4. Heinrich (német) 1:04.4. 5. Gáborffy 1:05.2. 6. Heidtman 1:06.2.

Végig hatalmas küzdelem. A két első mindent kiadva fuszik, úgy kellett őket kiemelni a vízből. Bárány benyulással győz.

100 m hátuszdás Európa bajnokságért. Bajnok: Frölich (német) 1 p 16 mp. 2. Barta Károly (magyar) 1 p 16 mp. 3. Lundahl (svéd) 1 p 16.4 mp. 4. Bicskei (magyar) 1 p 18 mp. 5. Trenchel (német) 1:19.4.

Barta és Frölich holtversenyt usztak, mire kettőjük küzdelmét megismételték. A második versenyben Barta másfél méterrel győzött, a németek azonban megóvták a versenyt azzal az indokolással, hogy Barta előbb indult.

A Barta győzelme ellen beadott óvást a késő éjszakai órákig tárgyalta a versenybíró-ság és megállapította, hogy Barta a második versenyben a pisztolylövés előtt indult. Ennek alapján elfogadta a zsűri az óvást és Barta győzelmét megsemmisítve Frölichet mondotta ki győztesnek. Bartát az első versenyen elért eldöntetlen eredménye alapján másodiknak nyilvánították.

200 m stafétauszdás Európa bajnokságért. Bajnok: Németország 9 p 52.2 mp. 2. Magyarország 10 p 03.4 mp. 3. Svédország 10 p 09.8 mp. 4. Csehszlovákia 10 p 14 mp. 5. Olaszország 10 p 49 mp. 6. Spanyolország 11 p 50 mp.

Vízpolo mérkőzés: Magyarország—Svédország 3:2 (3:0) A vízpolobajnokságot Magyarország nyerte vereség nélkül 16:3 gólaránnyal.

Műugrás: 1. Vund 186.12 pont. 2. Lechner 163.52. 3. Balázs (cseh) 164.66. 4. Standinger (Ausztria) 161.24 pont. 5. Öberg (svéd) 159.16 pont.

Budapest—Temesvár 1:1 (1:1)

A legjobb budapesti profiválogatott otthon sem tudott revánost venni a temesvári tizenegyen. A játék magyar támadással kezdődik és a hatodik percben a temesvári kapu előtt nagyon kritikus a helyzet. Steiner II. lyukat rug, de az eleresztett labdát a tisztán álló Opat nem tudja megfogni. Budapest diktálja a tempót, de csak kornert tud elérni. A 18. percben Fogl II. szabadrugását Steiner II. kézzel fogja. A megítélt 11 est Braun belövi (1:0).

A gól után új magyar támadás, de Tritz labdáját Molnár fölé lövi. Temesvár egyre jobban erőre kap. A csatársor szép akciókkal operál és a 27 percben Wetzler szökteséből Holcz egyenlít (1:1). Holcz ebben a pillanatban összeütközött Fogl III-mal, még pedig oly szerencsétlenül, hogy lábát törte. Helyébe Matek áll be. A szerencsétlenség lehangolja Temesvár csapatát, de a gyenge magyar csatársor nem tudja kihasználni a kedvező helyzetet.

A második félidő változatos, szép mezőnyjátékkal kezdődik. Temesvár a többet támadó. A 23 percben Tenzer kapufát lö, majd Klianovics szép beadását Zemler kapu fölé emeli. A 36 percben Sággy megsérül és kiáll. A csonka magyar csapat védekezésére szorul és sikeresen veri vissza a temesváriak meg-megújuló támadásait.

A „Vasas” Zagrebban. A budapesti professzionista „Vasas” szombat és vasárnap Zagrebban játszott a Gradjanszkival. A Vasas mindkét napon nagyon szép játékkal lepte meg a közönséget és sikerült is mind a két mérkőzésen legyőznie a több tartalékkal kiálló Gradjanszkit. A szombati mérkőzésen 4:0 (4:0),

vasárnap pedig 2:0 (0:0) arányban győzött a Vasas.

HASK—FC Bata (Prága) 7:0 (3:0) Az egyetemisták fölényesen intézték el a prágai Bata cipőgyár Jugoszláviában turázó együttesét, amelynek játékereje még a mi jobb csapataink nivåjával sem ér fel.

ZsAK—Odzsaci Sport Klub 3:1 (2:1). Biró: Scherer.

A Rádnicski ujonnan megválasztott váiasztmánya ma, kedd este pont 8 órakor a Munkás Kamara helyiségében választmányi ülést tart, amelyre a választmányi tagok megjelenését kéri az elnökség.

TÖZSDE

Augusztus 23	Zárlat	Beograd	Zagreb	Newyork
Beograd	9.12	—	—	177.—
Zürich	—	1096.25	1096.80	1931.—
Newyork	517.5/8	58.59	56.61	—
London	25.15	275.50	275.75	485.7/8
Páris	14.85	160.—	162.—	283.—
Milano	16.65	185.—	187.75	323.—
Prága	16.32	167.85	167.93	—
Berlin	—	13'0.50	13'0.50	—
Budapest	—	795.—	—	—
Brüsszel	—	—	—	—
Bécs	—	800.75	801.25	—
Bukarest	2.45	26.40	—	—
Amsterdam	—	—	2230.—	4008.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szalónki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicago terménytőzsde

1926 augusztus 23, 20 óra

Buza	Tengeri
Szeptember . . . 135.7/8	Szeptember . . . 77.5/8
December . . . 138.7/8	December . . . 83.—
Május . . . 144.—	Május . . . 88.1/8

Irányzat: buza, tengeri szilárd (AVALA)

Noviszadi terménytőzsde

1926 augusztus 23. (Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai új csatornán IX. 5. r. k. 265 (3 vagon), bácskai új 75 kg 2 szalalékos d. k. 257.50 (2 vagon), Zab, szerémi d. k. 142.50—145 (5 vagon), szerémi indiai paritásban 142.50—145 (1 vagon). Tengeri, bácskai d. k. 170 (2 vagon) Liszt, nullás bázis komb. bácskai d. k. 450 (1 vagon), bácskai nullás d. k. 450 (1 vagon). Irányzat: nyugodt.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Beck János

papirkereskedése és
könyvkötészete
NOVI SAD, Futaki út 94.

Állandó nagy választék
képeslap újdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern
levélpapírokból.

Iskolacikkek, író- és rajz-
szerek, képeslap albumok,
emlékkönyvek a leg-
olcsóbb árakon.

Géperőre berendezett
modern könyvkötészet

APRÓ HIRDETÉSEK

ISKOLAI TANULÓK teljes ellátásra felvételnél. Kelelő felügyelet és ellenőrzés a tanulásban. Egy leány is nyerhet ellátást zongora használatát. Kempl tanár, Grobljanska ul. 10. 739-1-4

KÉSZPÉNZÉRT veszek 3-5 szobás magányos házat a szükségesség mellék-helyiségekkel, lehetőleg a belvárosban. Ajánlatokat kérek a lap kiadóhivatalába „Készpénz” jellegre. Ügynökök kizárva. 734-1-2

Intelligens komoly VARRONÓ, ki az összes divatos angol s francia munkákban jártas, szerény igényekkel hazaközvetít. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóhivatalban.

EGY ÜGYES fiatal jó vegyes munkás állandó munkára felvételt. Majsai, Dudarska u. 9. 756-1-2

BEDNÁRZ kertészet őszi árjegyzéke megjelent. Kivánatra ingyen küld. Bednárz kertészet, Starakanjiza. 761-1-2

HIRDETÉSEK

Jóminőségű, saját termésű szeremi asztali borokat
8 dinárért
kaphat literenként is, Mileticseva ulica 44. 738 (Kenyér ucca) 1-3

Horvát-magyar-német gépirónő
jó állásra tengerparti fürdőbe kerestetik. Egész esztendői elfoglaltság. Személyes bemutatkozás a Délbácska kiadóhivatalában.

Azonnali belépésre kerestetik **egy nyersolajmotor kezelő gépész,**
1 almolnár és több molnár-segéd
Novakovich és Mihajlovits motor malma Novisad, Obor 109. 761-1-2

NAGYFEJŐ KÉZIMUNKA ÜZLETE :: NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

Előnyomda. Kézi és géphimző terem. Gombáthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr, miljö, futó, ágyterítő és agygarnitúrák, fehéremu és a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és himzése, kézi és gépzásur túllhimzés, endlizes, díszpárna montirozás és **perzsa szőnyeg** nyírása (stuccolás) Sport zászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék **kézi klópi csipkében** és kezimunka kellekben.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Egy kényelmes, modern 4 szobás lakás a tisztviselőtelepen
azonnal kiadó
9 mellékkelhellyel (villannyal és vízvezetékkel.) 763. Cim megtudható a kiadóban. 1-3

HOMOK
valódi fehér, kőművesek részére és föld minden mennyiségben kapható.
Vilim Mokus, Daranyi-telep 73.
765 Fűszer-üzlet. 1-1

Pénztárnoknői,
vagy elárusítónéknak ajánljuk fiatal nő, ki hosszabb ideig irodában is volt alkalmazásban. — Cim a kiadóban.
1-0

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem a környékbeli vásárló közönséget, hogy a **Lövész ucca 47. szám** alatti Bauer-féle házban

fűszer- és vegyesáru-kereskedést

nyitottam. Raktáron tartom az összes e szakmába vágó cikkeket a legolcsóbb napi árak mellett.

Szíves pártfogást kér:

Siposs Károly.

Eladó egy teljes szivógázmotor felszerelés,

Generátor, alkalmas 18 HP.

Benzinmotor,

jótállás mellett. — Átveszek minden mennyiségben Benzinmotort szivógázmotorra való átépítés céljából.

Pešenianski J.

Madjarska ul. 53.
766-1

Géphimzőnőt

állandó munkára felvesz

NAGYFEJŐ

kézimunkaüzlete. Jevrejska ul. 9. sz.
758-1-2

Kiadó

Novisadon, Duná u. 10 egy szép nagy üzlethelyiség két kirakattal, alkalmas bármilyen kereskedésnek, esetleg banknak stb. 18 méter hosszú, 6 méter széles. Továbbá kiadó egy nagy világos betonirozott pince, alkalmas áraktárnak vagy műhelynek. Érdeklődni lehet a háztulajdonosnál ugyanott.

Nikola Ivković.

708-1-6

A horgosi róm. kath. leánynevelő intézet

jutányos fizetés mellett felvesz olyan leánykakat, kik magukat a kezimunka és háztartásban kiképeztetni, vagy pedig a polgári iskolát magán uton elvegezni óhajtják. Jelentkezni lehet az intézet főnöknőjénél.
1-0

Vállalok: könyvfelfektetést, méregekészítést, elbanyagolt könyvek rendbehozását, a könyvvitel gyakorlati tanítását, peres ügyekben könyvszakértői munkákat, óráknyelvést.
Borbély L. magán és bírósági könyvszakértő. Póstafoák 75.
1-0

Tanuló leányok

felvételnél **Földváryné** gallérszülő intézetébe, Péter király u. 6.

Kiadó lakások

1 szoba-konyhás 500.—, 2 szoba-konyhás 1000.— D-től Ügynöknél, Jevrejska ul. 4.

Megbízható, ügyes

irodistanő

szeptember hó 1-ére állást keres. Cim a kiadóban.

Egy teljesen jókarban lévő 370 cm. széles, 440 cm. magas

üzleti portál

2 nagy kirakattal, középpütt az ajtóval átalakítás végett azonnal

olcsón eladó

Fischer J és Fia Novisad, Kralja Petra 23.

Eladó ház

Bácska-Topolán a templom-terem, a közsegi (volt grófi) nagykert szomszedságában 7 szoba, előszoba, fürdőszoba és összes mellékkelhelyiségekből álló 1200 m²-ölnön (melyből 800 m²-öt gyümölcsös és kert) fekvő lakóház, hozzá külön épületben istálló, kocsiszin, mosókonyha stb. szabad kezéből eladó. Ugyanott egy teljes férfiszoba berendezés 2500 kötetből álló könyvtarral együtt, valamint 2 betegkocsi — az egyik utcára, a másik szobába való — szintén eladó. — Érdeklődők bővebb értesítést nyerhetnek **özv. Dr. Fárnek Dezsőné**nél, 749 Bácska-Topolán. 1-2

Folyó hó 26-án d e 9 órakor **Kiszácsi u. 19. sz.** alatt használ butorok, háztartási cikkek, ruhák, Wertheim szekrény stb. stb.

nyilvános árverésen

754 eladatnak. 1-2

Felvétel

a szegedi Szent Erzsébet-Otthonba

A szegedi katolikus nővédek egyesület Szegeden, Korona u. 18. sz. székházában 40 növendék részére berendezett internátusba való felvételért folyó évi augusztus hó 31-éig lehet az egyesület elnökségéhez intézett kérelemben fordulni.

Felvételért a szegedi Ferencz József tudományegyetem bármely fakultására beiratkozott, valamint középiskolai róm. kath. vallású női hallgatók jelentkezhetnek.

A felvétel 10 hónapra szól. Az ellátási díj havi 850.000 korona, külön szobában pedig (két növendék egy szobában) havi 950.000 korona. Az ellátási díjért napi négyeszeri étkezést, lakást, fűtést, világítást, mosatást, fürdést és kiszolgálást kap a növendék.

A növendékek vallásérkölcsi nevelését és családi irányu gondozását a fenntartó egyesület biztosítja.

Részletes felvilágosítást készséggel levélben is ad az egyesület elnöksége Szeged, Korona u. 18.

Kertész Mór feletti üzlethelyiség

Kralja Petra u. 30. szám

azonnal kiadó

Bővebb felvilágosítás kapható: **R. Kath. hitközség irodájában,** Templomudvar 2.